

Spis treści

WSTĘP	15
-------------	----

Część I WYBRANE PROBLEMY NAUKI O ZARZĄDZANIU

Rozdział 1

Anna Ksykiewicz-Dorota

PODSYSTEM PIELĘGNIARSTWA	21
---------------------------------------	-----------

1.1. System ochrony zdrowia i podsystem pielęgniarstwa	21
--	----

1.2. Oddziaływanie wybranych koncepcji polityki zdrowotnej i zarządzania opieką na zmiany w podsystemie pielęgniarstwa	24
---	----

Anna Piątek

1.3. Misja, funkcje i cele podsystemu pielęgniarstwa	28
--	----

Rozdział 2

Grażyna Rogala-Pawelczyk

ZARZĄDZANIE – NAUKA I PRAKTYKA	35
---	-----------

2.1. Zarządzanie – zmiany w teorii i praktyce	35
---	----

2.2. Istota współczesnego zarządzania	50
---	----

2.3. Etyka zarządzania	56
------------------------------	----

Rozdział 3

Grażyna Rogala-Pawelczyk

FUNKCJE KIEROWNICZE	61
----------------------------------	-----------

3.1. Definicja i istota kierowania zespołami pielęgniarskimi	61
--	----

3.2. Planowanie: definicje, istota, zasady, wymiary	64
---	----

3.2.1. Planowanie przyszłości w warunkach niepewności organizacyjnej	67
---	----

3.2.2. Przyczyny niepowodzeń w planowaniu	68
---	----

3.3. Organizowanie	69
--------------------------	----

3.4. Motywowanie	70
------------------------	----

3.4.1. Techniki i narzędzia wpływu na pracowników	76
---	----

3.5. Kontrolowanie – istota, proces, zadania i rodzaje	80
--	----

3.6. Kierowanie przez delegowanie uprawnień	87
---	----

Rozdział 4

Grażyna Rogala-Pawelczyk

PROCES DECYZYJNY	93
4.1. Istota podejmowania decyzji, typy decyzji.	93
4.2. Różne modele podejmowania decyzji	98
4.3. Metoda pozytywnej niepewności w podejmowaniu decyzji w okresie przekształceń systemu opieki zdrowotnej	103
4.4. Decentralizacja podejmowania decyzji kierowniczych. Delegowanie uprawnnień decyzyjnych na pielęgniarskich stanowiskach pracy	107
4.5. Zalety i wady grupowego podejmowania decyzji	110

Rozdział 5

Grażyna Rogala-Pawelczyk, Ewa Stychno

STYLE ZARZĄDZANIA	113
5.1. Ewolucja stylów zarządzania	113
5.2. Rodzaje stylów zarządzania	115
5.3. Uwarunkowania stylów zarządzania	120
5.4. Styl zarządzania a szczebel w hierarchii organizacyjnej podsystemu pielęgniarstwa	123
5.5. Znaczenie stylu zarządzania dla funkcjonowania organizacji	124
5.6. Styl kierowania a istota i cechy przywództwa współczesnego menedżera	126

Rozdział 6

Anna Ksykiewicz-Dorota

ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE	131
6.1. Proces zarządzania strategicznego	131
6.2. Budowa strategii	134
6.3. Wybrane metody analizy strategicznej	138
6.4. Alternatywne strategie dla systemu ochrony zdrowia i podsystemu pielęgniarstwa	144
6.5. Zarządzanie operacyjne. Wzajemne relacje i różnice między zarządzaniem strategicznym a operacyjnym	151
6.6. Specyfika zarządzania operacyjnego w opiece zdrowotnej i pielęgniarstwie	153

Rozdział 7

Anna Ksykiewicz-Dorota

MARKETING USŁUG ZDROWOTNYCH	157
7.1. Istota marketingu świadczeń zdrowotnych	157
7.2. Analiza i badanie rynku	159

7.3. Cztery podstawowe etapy w rozwoju zarządzania organizacjami . . .	163
7.4. Segmentacja rynku usług zdrowotnych	166
7.5. Marketing-mix dla świadczeń pielęgniarских	168

Rozdział 8

Anna Ksykiewicz-Dorota

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI 173

8.1. Znaczenie zasobów ludzkich w organizacji	173
8.2. Istota i cechy szczególne zasobów ludzkich w systemach zdrowotnych	175
8.3. Planowanie zasobów ludzkich w organizacji, zakres i etapy	178

Rozdział 9

Anna Ksykiewicz-Dorota

PLANOWANIE ZAPOTRZEBOWANIA NA OPIEKĘ PIELĘGNIARSKĄ 183

9.1. Potrzeby zdrowotne i zapotrzebowanie na opiekę a planowanie obsad pielęgniarских	183
9.2. Weryfikacja i dostosowanie metod „Patient Classification System” do warunków organizacyjnych krajowych szpitali	185
9.3. Metody klasyfikacji pacjentów w planowaniu obsad pielęgniarских i położniczych na oddziałach o różnym profilu	189
9.3.1. Oddziały zabiegowe i zachowawcze	190
9.3.2. Oddziały intensywnej opieki medycznej (OIOM)	191
9.3.3. Ośrodki sztucznej nerki.	192
9.3.4. Sale porodowe – kobiety rodzące siłami natury	193
9.3.5. Oddziały położniczo-noworodkowe – kryteria opieki dla położnic.	196
9.3.6. Oddziały położniczo-noworodkowe – kryteria opieki dla noworodków	197

Anna Piątek

9.4. Planowanie kadr pielęgniarских w podstawowej opiece zdrowotnej	201
---	-----

Rozdział 10

Anna Piątek, Kinga Kulczycka

NABÓR I DOBÓR PRACOWNIKÓW 207

10.1. Nabór pracowników w zarządzaniu zasobami ludzkimi w organizacji	207
10.2. Dobór pracowników. Standardowy proces selekcji	212
10.3. Dobór kandydatów na pielęgniarские stanowiska pracy	216
10.4. Utrzymanie zasobów ludzkich w organizacji	218

Rozdział 11

Lidia Sierpińska

ADAPTACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA 221

- 11.1. Pojęcie adaptacji społecznej i zawodowej 221
- 11.2. Czynniki warunkujące adaptację społeczno-zawodową
pielęgniarek 223
- 11.3. Ramowy program adaptacji społeczno-zawodowej pielęgniarek . 226
- 11.4. Uwarunkowania kultury organizacji 229
- 11.5. Wpływ kultury organizacji na pracę zespołów pielęgniarskich . . 234
- 11.6. Kultura organizacji a kształtowanie wizerunku profesji
pielęgniarek i położnych 236

Rozdział 12

Maria Kosińska

DOSKONALENIE ZAWODOWE 239

- 12.1. Znaczenie doskonalenia zawodowego dla rozwoju organizacji . . 239
- 12.2. System kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych . . 241
- 12.3. Organizacja doskonalenia zawodowego w zakładzie 242
- 12.4. Metody stosowane w zakładowym doskonaleniu zawodowym . . 246
- 12.5. Ocenianie, ewaluacja doskonalenia zawodowego. 250
- 12.6. Ścieżka kariery zawodowej 251

Rozdział 13

Anna Ksykiewicz-Dorota

SYSTEM OCEN PRACOWNICZYCH 257

- 13.1. Elementy systemu oceniania 257
- 13.2. Rodzaje ocen 259
- 13.3. Sposoby oceniania 260
- 13.4. Czynniki zniekształcające wyniki oceny 261
- 13.5. Kryteria oceny pracy na pielęgniarskich stanowiskach
wykonawczych i kierowniczych 263

Rozdział 14

Anna Ksykiewicz-Dorota

**PROJEKTOWANIE PIELĘGNIARSKICH STANOWISK
KIEROWNICZYCH 269**

- 14.1. Podstawowe podejścia koncepcyjne do problematyki
stanowisk pracy 269
- 14.2. Zakres odpowiedzialności, obowiązków i uprawnień na
pielęgniarskich stanowiskach kierowniczych 280
- 14.3. Zasady formułowania zadań na stanowiskach pracy 292

Lidia Sierpińska

14.4. Proces komunikowania na stanowiskach pracy	295
--	-----

Rozdział 15**Anna Piątek****ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ 303**

15.1. Jakość – pojęcia podstawowe	303
15.2. System zapewniania jakości	305
15.3. Geneza zarządzania jakością	306
15.4. Kompleksowe zarządzanie jakością (TQM).	308
15.5. Współczesne podejście do jakości w ochronie zdrowia i pielęgniarstwie	312
15.5.1. Zarządzanie jakością w opiece zdrowotnej.	312
15.5.2. Jakość w pielęgniarstwie	317
15.6. Standardy w zarządzaniu opieką pielęgniariską	324

Rozdział 16**Helena Lenartowicz****DOSKONALENIE ORGANIZACJI, ZMIANA, KONFLIKT 329**

16.1. Wprowadzenie	329
16.2. Doskonalenie organizacji.	331
16.3. Zmiana, rodzaje zmian.	333
16.4. Źródła zmian.	335
16.5. Podstawowe zasady przeprowadzania zmian	335
16.6. Proces zmian	342
16.7. Strategie wprowadzania zmian	345
16.8. Rzecznik zmiany	347

Anna Rak

16.9. Kierowanie konfliktem	348
---------------------------------------	-----

Rozdział 17**Anna Ksykiewicz-Dorota****USPRAWNIANIE PRACY W OCHRONIE ZDROWIA
I PODSYSTEMIE PIELĘGNIARSTWA. 359**

17.1. Metodyka postępowania organizatorskiego w rozwiązywaniu problemów i usprawnianiu pracy	360
17.1.1. Główne podejścia metodyczne w usprawnianiu pracy	365
17.1.2. Metody i techniki organizatorskie a metody i techniki zarządzania	368

Anna Piątek

17.2. Badanie metod	372
17.2.1. Powstanie i rozwój badania metod pracy	372
17.2.2. Schemat badania metod pracy	373
17.2.3. Techniki badania metod pracy	374
17.2.4. Zastosowanie badania metod w usprawnianiu pracy na stanowiskach pielęgniarzkich	383

Anna Piątek

17.3. Techniki heurystyczne	391
17.3.1. Zapotrzebowanie na innowacje w okresie przekształceń systemowych	391
17.3.2. Czynniki sprzyjające rozwijaniu zdolności twórczych	392
17.3.3. Proces rozwiązywania problemów	394
17.3.4. Techniki heurystyczne, rodzaje, istota, zastosowanie	395

Anna Ksykiewicz-Dorota

17.4. Mierzenie i normowanie pracy	401
17.4.1. Techniki mierzenia czasu pracy	401
17.4.2. Normowanie pracy	406

Grażyna Iwanowicz-Palus

17.5. Wartościowanie pracy	410
17.5.1. Istota wartościowania pracy	410
17.5.2. Metody wartościowania pracy	410
17.5.3. Wartościowanie pracy metodą UMEWAP-2000	413

Rozdział 18**Anna Ksykiewicz-Dorota****ERGONOMICZNA ANALIZA PRACY 421**

18.1. Ergonomia, podstawowe definicje, istota, zakres, podział	421
18.2. Metody pomiaru stopnia obciążenia pracą fizyczną	424
18.2.1. Istota pracy fizycznej	424
18.2.1.1. Metody oceny wysiłku dynamicznego i jego pomiar na pielęgniarzkich stanowiskach pracy	426
18.2.1.2. Metody oceny wysiłku statycznego i jego pomiar na pielęgniarzkich stanowiskach pracy	432
18.3. Analiza obciążenia psychicznego na pielęgniarzkich stanowiskach	434

Genowefa Gawęł

18.4. Obciążenie na pielęgniarzkich stanowiskach wynikające z narażenia na czynniki środowiska pracy	439
---	------------

Genowefa Gawęł

18.5. Rytm biologiczne i ich wpływ na aktywność fizyczną i umysłową	447
18.5.1. Rytm biologiczne	447
18.5.2. Wydolność a praca zmianowa pielęgniarek i położnych	450
18.5.3. Wpływ rytmów biologicznych na planowanie czasu pracy	455

Genowefa Gawęł

18.6. Zmęczenie, przerwy w pracy na różnych stanowiskach w podsystemie pielęgniarstwa	458
--	-----

Część II EKONOMIKA, FINANSE W OCHRONIE ZDROWIA*Rozdział 19***Leszek Grochowski****MODELE FINANSOWANIA OPIEKI ZDROWOTNEJ 467**

19.1. Modele systemów zdrowotnych jako pochodna polityki zdrowotnej danego kraju.	467
19.2. Ewolucja dotychczasowych modeli i zmiana sposobów ich finansowania	470
19.3. Współpłacenie pacjentów w ochronie zdrowia w krajach zachodnich i państwach Europy centralnej i wschodniej.	476
19.4. Finansowanie opieki zdrowotnej w Polsce	480

*Rozdział 20***Ludmiła Waszkiewicz****PLANOWANIE, BUDŻETOWANIE, MONITORING
USŁUG ZDROWOTNYCH 485**

20.1. Wyjaśnienie podstawowych pojęć z zakresu ekonomiki zdrowia .	486
20.1.1. Mechanizm rynkowy	487
20.1.2. Rachunek kosztów.	490
20.2. Finanse publiczne	492
20.3. Założenia budżetu publicznego.	497
20.4. Dochody i wydatki budżetowe	501
20.4.1. Dochody budżetowe państwa	501
20.4.2. Wydatki budżetowe państwa	502
20.4.3. Dochody i wydatki gminy	507
20.4.4. Dochody i wydatki powiatu	511
20.4.5. Dochody i wydatki miast na prawach powiatu	511
20.4.6. Dochody i wydatki województw	512
20.5. Rachunek kosztów w zakładach opieki zdrowotnej.	514
20.5.1. Podstawowe pojęcia	514

Izabela Witczak

20.6. Opracowanie budżetu dla wybranej jednostki organizacyjnej. . .	519
20.6.1. Budżet jako część planu strategicznego zakładu opieki zdrowotnej	519
20.6.2. Funkcja kontrolna budżetowania	521
20.6.3. Etapy opracowania budżetu	522
20.6.4. Źródła przychodów budżetowych	523

Izabela Witczak

20.7. Opracowanie budżetu na opiekę pielęgniarскую w wybranej jednostce organizacyjnej	524
--	-----

Izabela Witczak

20.8. Nadzór nad realizacją budżetu	528
---	-----

Rozdział 21

Ludmiła Waszkiewicz

WYBRANE ANALIZY FINANSOWE I EKONOMICZNE .. 535

21.1. Wady i zalety różnych form finansowania opieki zdrowotnej . . .	535
21.1.1. Finansowanie podstawowej opieki zdrowotnej.	537
21.1.2. Finansowanie opieki szpitalnej	538
21.2. Analiza ekonomiczna i analiza finansowa	542

PIŚMIENNICTWO 547

SPIS RYCIN 559

SPIS TABEL 561

INDEKS 563